

Αρχές λειτουργίας – Προϋποθέσεις επιτυχίας εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Πρακτικά, για να αναδείξει κανείς τον παιδευτικό ρόλο του αρχαίου και να μετατρέψει τις αρχαιότητες από αντικείμενο παθητικής παρατήρησης σε έργο εκπαίδευσης και δράσης, πρέπει να συνδυάσει την τεκμηριωμένη πληροφορία με το μύθο και το παιχνίδι. Απαιτείται διαφορετική από τη συνήθη προσέγγιση της ιστορίας με κύριο γνώρισμα την ευχάριστη και δημιουργική εμπειρία. Μπορούμε, μετά την πρώτη επαφή εντός της τάξης, να περπατήσουμε και να ανακαλύψουμε τους αρχαιολογικούς χώρους των πόλεων και των χωριών μας. Μπορούμε να πλάσουμε μια ιστορία με πρωταγωνιστές τα ίδια τα παιδιά σε διάφορους ρόλους, η οποία εξελικτικά έχει τη δυνατότητα να εμπλουτίζεται με επιπλέον δράσεις. Με βιωματική και συναισθηματική προσέγγιση μπορούμε να παρακολουθήσουμε με τα παιδιά τη ζωή μιας ημέρας στην αρχαιότητα. Με τη δράση αυτή τα παιδιά μπορούν να ταυτίζονται με τους ρόλους παιδιών μιας άλλης εποχής, να εντάξουν στο περιβάλλον τους τις δραστηριότητες των τότε συνομηλίκων τους και να μάθουν παίζοντας την ιστορία.

Η επιτυχία θα εξαρτηθεί και από τις παρακάτω προϋποθέσεις: Από την προσαρμογή του Εκπαιδευτικού Προγράμματος στο άμεσο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των παιδιών, αυτό της ιδιαίτερης πατρίδας, πόλης ή χωριού και στην καθημερινότητά τους. Από τη διάρκεια του Εκπαιδευτικού Προγράμματος, που πρέπει να εξελίσσεται και να επαναλαμβάνεται τόσο από τα παιδιά όσο και από τους δασκάλους με δράσεις εντός σχολείου και σε αρχαιολογικούς χώρους. Από τη στενή συνεργασία και ενεργή συμμετοχή αρχαιολόγου, δασκάλου και μαθητή, ώστε να υπάρξουν αποτελέσματα πλουσιότερα και μονιμότερα.

Είναι σημαντικό οι μαθητές ή άλλες ομάδες ατόμων να κατανοήσουν τη γεωγραφική θέση της ιδιαίτερης πατρίδας που ευρύτερα εντάσσεται στη σύγχρονη περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, η οποία στην αρχαιότητα ονομαζόταν Άνω (ορεινή) Μακεδονία και περιελάμβανε την Ελιμιώτιδα, Τυμφαία, Εορδαία, Ορεστίδα, Λυγκηστίδα, Πελαγονία και Δερρίοπο. Η νέα ιστορική φυσιογνωμία, όπως διαμορφώθηκε από τις ανασκαφές, πρέπει να γίνει κατανοητή από τα ίδια τα ευρήματα και για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η επίσκεψή τους στους δύο οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους, αρχαία πόλη - βασιλική νεκρόπολη, καθώς και το Μουσείο της Αιανής.

Ο αρχαιολόγος ή δάσκαλος-εκπαιδευτής πρέπει να επιμένει στις πρώιμες επιγραφές και στις αρχαιότητες, που αποδεικνύουν τα οργανωμένα οικιστικά κέντρα της Άνω Μακεδονίας, την οικονομική ευρωστία και το υψηλό πολιτισμικό επίπεδο από τα αρχαϊκά και κλασικά χρόνια. Με παρόμοιο τρόπο πρέπει να υποδείξει τα νέα στοιχεία που αφορούν στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού και συνδέονται με την παρουσία των βορειοδυτικών ελληνικών φύλων (Μακεδόνων και Δωριέων), καθώς και το μυκηναϊκό πολιτισμό. Προτείνουμε, επίσης, να υποδειχθούν τα αρχαία, που δηλώνουν και παραπέμπουν σε θρησκευτικές πεποιθήσεις, στον αθλητισμό, την κατοικία, τη διατροφή, την ένδυση, την επικοινωνία μέσω αρχαίων οδών, τα νομίσματα και ανταλλαγές, τις τέχνες, τις ασχολίες, τη γραφή.

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων μας οδήγησαν στην έκδοση και δημιουργία εντύπων δε διάφορες μορφές (φυλλάδια, βιβλία, αφίσες) που αποτελούν τον παρακάτω κατάλογο βοηθημάτων.